Lieta Nr. A42371606
(A1825-07/20)

SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā

Rīgā 2007.gada 30.oktobrī

Administratīvā rajona tiesa šādā sastāvā:
tiesnese – B.Lietiņa,

piedaloties: pieteicējas *A.S.* pilnvarotajam pārstāvim – *A.S.*;
atbildētāja – Latvijas Republikas pusē pieaicinātās iestādes Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja pilnvarotajai pārstāvei – Violetai Zeppai-Priedītei,

atklātā tiesas sēdē Antonijas ielā 6, Rīgā, izskatīja administratīvo lietu *A.S.* pieteikumā par Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja 2006.gada 23.marta atbildi Nr.1/2947,

Aprakstošā daļa:

[1] Administratīvajā rajona tiesā 2006.gada 7.aprīlī saņemts *A.S.* (turpmāk – pieteicēja) pieteikums par Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja (turpmāk – atbildētājs) 2006.gada 23.marta atbildi Nr.1/2947.

Pieteikumu pieteicējas vārdā parakstījis un iesniedzis pieteicējas pilnvarotais pārstāvis *A.S.*.

[2] 2006.gada 10.martā pieteicējas pilnvarotais pārstāvis *A.S.* iesniedza atbildētājam iesniegumu, kurā lūdza atbildētāju veikt pārbaudi vai Jelgavas pilsētas tiesas tiesnese (Ašmani) izskatot konkrētu civillietu, (t.i. pieteicējas prasību pret Jelgavas pilsētas slimnīcu par atjaunošanu darbā), neatradās interešu konflikta situācijā.

Izskatījis 2006.gada 10.marta iesniegumu, atbildētājs 2006.gada 23.martā sniedza atbildi Nr.1/2947.

[3] 2006.gada 7.aprīlī Administratīvajā rajona tiesā saņemts Pieteicējas pieteikums par atbildētāja faktiskās rīcības izvērtēšanu, sniedzot atbildi pēc būtības uz Pieteicējas pilnvarotā pārstāvja 2006.gada 10.marta iesniegumu.

Pieteikumā norādīts, ka 2006.gada 29.martā saņemtā atbildētāja 2006.gada 23.martā sagatavotā atbilde Nr. 1/2947 nav atzīstama par atbildi pēc būtības un tādējādi atbildētājs prettiesiski ir atteicies vērtēt iesniegumā norādītos faktus un apstākļus.

[4] Atbildētājs tiesai adresētajā rakstveida paskaidrojumā norāda, ka pietiecējas pieteikumu neatzīst, pamatojot savu viedokli ar sekojošiem argumentiem.

[4.1.] Izskatot pieteicējas pilnvarotā pārstāvja 2006.gada 10.marta iesniegumu, atbildētājs rīkojies savas kompetences ietvaros un 2006.gada 23.martā vēstulē Nr.1/2947 sniedza atbildi uz iesniegumā izteikto lūgumu pārbaudīt vai Jelgavas tiesas tiesnese L.Ašmane, civilprocesa ietvaros izskatot pieteicējas prasību pret Jelgavas pilsētas slimnīcu par atjaunošanu darbā, neatradās interešu konflikta situācijā.

[4.2.] 2006.gada 23.marta vēstulē Nr. 1/2947 atbildētājs paskaidroja *A.S.*, ka saskaņā ar Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja likuma 7.panta pirmās daļas 3.punktu Korupcijas novēršanas un apkarošanas birojs kontrolē likuma "Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā" izpildi, kā arī citos normatīvajos aktos valsts amatpersonām noteikto papildu ierobežojumu ievērošanu.

[4.3] Saskaņā ar likuma ,,Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā" 1.panta 5.punktu interešu konflikts ir situācija, kurā valsts amatpersonai, pildot valsts amatpersonas amata pienākumus, jāpieņem lēmums vai jāpiedalās lēmuma pieņemšanā, vai jāveic citas ar valsts amatpersonas amatu saistītas darbības, kas ietekmē vai var ietekmēt šīs valsts amatpersonas, tās radinieku vai darījumu partneru personiskās vai mantiskās intereses.

Atbildētājs minētajā vēstulē norādīja, ka, izvērtējot tiesnešu darbības atbilstību likuma ,,Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā" normām, jāņem vērā arī likumā ,,Par tiesu varu" noteiktais.

Tā saskaņā ar likuma ,,Par tiesu varu" 11.panta pirmo daļu un trešo daļu valsts iestādēm, kā arī citām juridiskajām un fiziskajām personām ir pienākums respektēt un ievērot tiesu neatkarību un tiesnešu neaizskaramību. Nevienam nav tiesību pieprasīt no tiesneša atskaiti vai paskaidrojumus par to, kā izskatīta konkrētā lieta, vai arī apspriedes laikā izteikto viedokļu izpaušanu. Ņemot vērā minēto, atbildētājs norādīja, ka nav tiesīgs vērtēt tiesnešu pieņemto lēmumu likumību.

[4.4] Krimināllikuma 295.pants paredz krimināltatbildību par jebkāda veida tiesneša ietekmēšanu, nolūkā likt šķēršļus vispusīgai, pilnīgai un objektīvai lietas iztiesāšanai vai panākt nelikumīga sprieduma, vai lēmuma pieņemšanu vai pasludināšanu.

[4.5] Vienlaicīgi atbildētājs, ņemot vērā pieteicējas pārstāvja *A.S.* 2006.gada 10.marta iesniegumā norādīto par *A.S.* vainas atzīšanu pirms lietas izskatīšanas pēc būtības, 2006.gada 23.marta vēstulē Nr.1/2947 norādīja, ka uz lietām, kas tiek skatītas civilprocesa ietvaros, nav attiecināmi kriminālprocesa principi, tajā skaitā nevainīguma prezumpcijas princips. Iesnieguma iesniedzējam tika norādīts, ka saskaņā ar Civilprocesa likuma 9. un 10.pantu pusēm ir vienlīdzīgas procesuālās tiesības. Tiesa nodrošina pusēm vienādas iespējas izmantot tām piešķirtās tiesības savu interešu aizsardzībai. Puses realizē savas procesuālās tiesības sacīkstes formā.

[4.6] *A.S.* sniegtajā atbildē uz viņa iesniegumu vienlaikus tika paskaidrots, ka saskaņā ar likuma ,,Par tiesu varu" 14.pantu tiesnesis nevar piedalīties lietas izskatīšanā, ja viņš personiski tieši vai netieši ir ieinteresēts lietas iznākumā vai ja ir citi apstākļi, kas rada šaubas par viņa objektivitāti. Tiesnesis nevar piedalīties lietas izskatīšanā arī likumā ,,Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā" paredzētajos gadījumos. Šādos gadījumos tiesnesim sevi jāatstata. Ja tiesnesis nav sevi atstatījis, personas, kas piedalās lietā, var pieteikt noraidījumu tiesnesim. Tiesnešu noraidīšanu civilprocesa ietvaros nosaka Civilprocesa likuma 19. un 20.pants.

[4.7] Atbildētājs, izvērtējot iesniegumam pievienotos dokumentus, konstatēja, ka tiesnese L.Ašmane nav sevi noraidījusi.

Līdz ar to, atbildētājs 2006.gada 23.marta vēstulē Nr.1/2947 paskaidroja *A.S.*, ka tiesnese L.Ašmane nav sevi noraidījusi, jo uzskatīja, ka nepastāv Civilprocesa likuma 19.pantā noteiktie apstākļi, kā arī norādīja, ka Pieteicējai vai viņas pilnvarotajam pārstāvim *A.S.* bija tiesības pašam pieteikt tiesneša noraidīšanu, kas savukārt netika izdarīts.

[4.8] Atbildētājs 2006.gada 23.marta vēstulē Nr.1/2947 norādīja, ka pārbaudes laikā konstatēts, ka *A.S.* prasība pret Jelgavas pilsētas slimnīcu par atjaunošanu darbā pēc izskatīšanas Jelgavas tiesā, izskatīta apelācijas kārtībā Zemgales apgabaltiesā un kasācijas kārtībā Augstākās tiesas Senātā, kur spriedums netika mainīts un *A.S.* prasība noraidīta. Ņemot vērā minēto, atbildētājs vēstulē norādīja, ka minētais dod pamatu secināt, ka Jelgavas tiesas tiesnese L.Ašmane, izskatot *A.S.* prasību pret Jelgavas pilsētas slimnīcu, izskatīja lietu objektīvi un ievērojot likumu normas.

[4.9] Tāpat atbildētājs *A.S.* sniegtajā atbildē uz iesniegumu norādīja, ka nav iegūti fakti, kas liecinātu, ka L.Ašmanes pieņemtais spriedums ietekmēja L.Ašmanes vai viņas radinieces (mātes) personiskās vai mantiskās intereses.

Ņemot vērā minēto, atbildētājs konstatēja, ka nav pamata uzskatīt, ka L.Ašmane atradusies interešu konflikta, izskatot *A.S.* prasību pret Jelgavas rajona slimnīcu.

[4.10] Vienlaikus atbildētājs *A.S.* pilnvarota pārstāvja *A.S.* pieteikuma norādīto argumentu, ka *2006.gada 29.martā tika saņemta Biroja 2006.gada 23.martā sagatavotā atbilde Nr. 1/2947, no kuras izriet, ka Birojs prasīto faktu nav pārbaudījis un faktiski atteicies to pārbaudīt,* uzskata par nepamatotu, jo atbildētājs, saņemot 2006.gada 10.martā *A.S.* pārstāvja *A.S.* iesniegumu, savas kompetences ietvaros veica pārbaudi un 2006.gada 23.martā atbilstoši normatīvo aktu prasībām sniedza iesniedzējam atbildi par iesniegumā minētajiem faktiem un pārbaudes laikā konstatēto, t.i. sniedza atbildi pēc būtības.

[5] Uz tiesas sēdi pieteicējas pilnvarotais pārstāvis un atbildētāja pilnvarotā pārstāve ir ieradušies.

[5.1] Tiesas sēdē pieteicējas pilnvarotais pārstāvis pieteikumu uzturēja, pamatojoties uz pieteikumā, kā arī tiesas sēdē iesniegtajiem rakstveida papildus paskaidrojumiem.

Papildus pārstāvis norādīja, ka iesnieguma mērķis bijis ne tikai pārbaudīt, vai konkrētā tiesnese nav atradusies interešu konflikta situācijā, bet arī iegūt pierādījumus, kas viņam nepieciešami tiesvedībai Eiropas Cilvēktiesību tiesā.

[5.2] Tiesas sēde atbildētāja pilnvarotā pārstāve pieteikumu neatzina, pamatojoties uz pārsūdzētajā 2006.gada 23.marta vēstulē Nr.1/2947, kā arī atbildētāja rakstveida paskaidrojumā izklāstītajiem argumentiem.

Motīvu daļa

[6] Vispusīgi un objektīvi izvērtējusi lietas materiālus, uzklausījusi tiesas sēdē sniegtos procesa dalībnieku paskaidrojumus, pārbaudījusi lietā esošos rakstveida pierādījumus, tiesa atzīst, ka pieteikums *ir noraidāms, kā nepamatots*.

[7] Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma (turpmāk – APL) 103.pantu administratīvā tiesā procesa būtība *ir tiesas kontrole par iestādes par izdotā administratīvā akta vai faktiskās rīcības tiesiskumu vai lietderības apsvērumiem rīcības brīvības ietvaros (..)*.

Tiesa administratīvajā procesā noskaidro vai iestādes faktiskā rīcība atbilst šā likuma noteikumiem un citām tiesību normām.

[8] Lietā nav strīda par to, ka pieteicējas pilnvarotais pārstāvis pieteicējas vārdā 2006.gada 10.martā griezās pie atbildētāja ar iesniegumu, kurā lūdza pārbaudīt vai Jelgavas tiesas tiesnese L.Ašmane, civilprocesa ietvaros, izskatot Pieteicējas prasību pret Jelgavas pilsētas slimnīcu par atjaunošanu darbā, neatradās interešu konflikta situācijā.

Tāpat, tiesas ieskatā, pēc būtības lietā nav strīda par to, ka atbildētāja 2006.gada 23.marta atbilde Nr. 1/2947 uz pieteicējas pilnvarotā pārstāvja 2006.gada 10.marta iesniegumu ir lietā vērtējama kā iestādes faktiskā rīcība.

[9] Atbilstoši Administratīvā procesa likuma 89.panta pirmajā daļā sniegtajai faktiskās rīcības definīcijai, *faktiskā rīcība ir iestādes rīcība publisko tiesību jomā, kas neizpaužas tiesību akta veidā un kas ir vērsta uz faktisko seku radīšanu, ja*

privātpersonai uz šo rīcību ir tiesības vai šis rīcības rezultātā ir radies vai var rasties personas subjektīvo tiesību vai tiesisko interešu aizskārums (..).

Attiecīgi, pieteicējas prasījums konkrētās lietas ietvaros, ir izvērtējams kā prasījums par atbildētāja faktisko rīcību (nesniedzot atbildi pēc būtības uz iesniegumu) un pienākuma uzlikšanu atbildētājam sniegt atbildi pēc būtības.

[10] Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamenta judikatūru, norādīts, ka izskatot lietu pēc būtības, tiesai ir jānoskaidro pieteicējas patiesā vēlme – pārsūdzēt faktisko rīcību bezdarbības formā un panākt formālu atbildi vai panākt konkrēta administratīvā akta izdošanu, vai arī konkrētu faktisko rīcību (izņemot formālu atbildi) veikšanu. Tiesai jāņem vērā, ka neatbildēšana uz iesniegumu par faktisko rīcību uzskatāma tikai tad, ja atbildēšanas gadījumā nav jāizdod administratīvais akts. Ja atbildēšanas gadījumā būtu izdots administratīvais akts, tad tiesā šis pieteikuma jāpārbauda kā pieteikuma par administratīvā akta izdošanu, nevis faktisko rīcību (*skat. Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamenta 2005.gada 12.aprīļa Lēmuma lietā SKA-152, 16.punktu).*

Kā tiesas sēdē norādīja pieteicējas pilnvarotais pārstāvis, viņa mērķis iesniedzot iesniegumu atbildētājam, ir bijis panākt, lai tiek pārbaudīts konkrētais interešu konflikta stāvoklis, tādējādi iegūstot papildus pierādījumus lietā, kas ierosināta Eiropas cilvēktiesību tiesā.

Tādējādi secināms, ka pieteicējas vēlme konkrētajā gadījumā ir panākt no atbildētāja atzinumu par to, vai izskatot civillietu pieteicējas pieteikumā pret Jelgavas rajona slimnīcu, tiesnese L.Ašmane atradusies interešu konflikta situācijā.

[11] Saskaņā ar Latvijas Republikas Satversmes 104.pantu *ikvienam ir tiesības vērsties valsts vai pašvaldību iestādēs ar iesniegumu un saņemt atbildi pēc būtības.*

Normatīvie akti noteic atšķirīgu privātpersonu iesniegumu izskatīšanas kārtību atkarībā no tā, vai persona vērsusies iestādē ar iesniegumu, kurā vēlējusies saņemt informāciju vai arī ar iesniegumu par administratīva akta izdošanu.

Kā jau konstatēts, konkrētajā gadījumā iesniegums atzīstams par tādu, ar kuru iesniedzējs vēlējies saņemt konkrētu informāciju.

Likuma "Iesniegumu, sūdzību un priekšlikumu izskatīšanas kārtība valsts un pašvaldību institūcijās" 1.pants noteic, ka *ikvienai fiziskajai vai juridiskajai personai ir tiesības griezties valsts un pašvaldību institūcijās ar iesniegumiem un priekšlikumiem un saņemt atbildi pēc būtības šajā likumā noteiktajā kārtībā.*

[12] Atbilstoši likuma „Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja likums" 7.panta pirmajā daļā noteiktajai atbildētāja kompetencei, atbildētājs:

kontrolē likuma „Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā" izpildi (..) (7.panta pirmās daļas 3.punkts);

pārbauda sūdzības un iesniegumus(..).(7.panta pirmās daļas 5.punkts).

Izvērtējusi atbildētāja 2006.gada 23.marta atbildi Nr. 1/2947 tiesa secina, ka atbilde uz pieteicēja iesniegumu sniegta atbildētājam ar likumu noteiktās kompetences ietvaros un ievērojot normatīvajos aktos noteiktos procesuālos priekšnoteikumus t.sk. lietisko piekritību un termiņu.

[12.1] Saskaņā ar likuma „Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā" sniegto definīciju, *interešu konflikts ir situācija, kurā valsts amatpersonai, pildot valsts amatpersonas amata pienākumus, jāpieņem lēmums vai jāpiedalās lēmuma pieņemšanā, vai jāveic citas ar valsts amatpersonas amatu saistītas darbības, kas ietekmē vai var ietekmēt šīs valsts amatpersonas, tās radinieku vai darījumu partneru personiskās vai mantiskās intereses.*

No lietas materiāliem viennozīmīgi ir konstatējams, ka atbildētājs, izskatot iesniegumu, ir veicis iesniegumā izklāstīto apstākļu pārbaudi, t.sk. ieguvis informāciju

no datu bāzēm, iepazinies un izvērtējis konkrētus civillietas materiālus *(lietas lapa 40-47)*, kā rezultātā izdarītos secinājumus norādījis savā atbildē.

Tādējādi ir noraidāms kā nepamatots pieteikumā norādītais un tiesas sēdē uzturētais arguments par to, ka atbildētājs ir atteicies vērtēt un prettiesiski nav izvērtējis interešu konflikta situācijas esamību (neesamību) konkrētajā, iesniegumā norādītajā situācijā, t.i. tiesnesei L.Ašmanei izskatot civillietu */dzēsts civillietas numurs/*.

[12.1.1] No atbildētāja 2006.gada 23.marta atbildes Nr. 1/2947 ir konstatējams, ka atbildētājs ir izvērtējis interešu konflikta kā tiesību institūta normatīvo regulējumu sistēmiski, t.i., ne tikai atbilstoši likumam „Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā", bet arī kopsakarā ar citu normatīvo aktu regulējumu t.i. likumu „Par tiesu varu" un arī konkrētām Civilprocesa likuma normām.

[12.1.2] No 2006.gada 23.marta atbildes Nr. 1/2947 konstatējams, ka atbildētājs ir norādījis uz vispārējiem civilprocesa principiem, kuriem konkrētās civillietas izskatīšanai laikā bija pakļautas bija gan tiesas, gan procesa dalībnieku t.i. arī pieteicējas un pieteicējas pilnvarotā pārstāvja darbības.

Tiesas ieskatā, konkrētu procesuālo tiesību (t.sk. noraidījumu pieteikšana tiesai u.tml.) izmantošana vai neizmantošana ir atkarīga no procesa dalībnieka subjektīvās gribas. Tādējādi, gadījumā, ja atbilstoši savai gribai konkrētais procesa dalībnieks savas tiesības procesā nav realizējis likumā noteiktajā kārtībā, šis fakts pats par sevi nekalpo par pamatu procesa rezultātā pieņemtā tiesas nolēmuma apstrīdēšanai, kā arī tiesas (tiesneša) rīcības apstrīdēšanai.

Savukārt, argumenti, kas izvirzīti pēc konkrētas lietas izskatīšanas trīs tiesu instancēs, apstrīdot konkrētu tiesnešu atrašanos interešu konflikta situācijā lietas izskatīšanas gaitā, vērtējami kā mēģinājums ārpus likumā (procesuālajās normās) noteiktajai kārtībai, apstrīdēt konkrētas lietas iztiesāšanas rezultātu, kas pieteicējai bijis nelabvēlīgs.

[12.1.3] Tāpat, no atbildētāja 2006.gada 23.marta atbildes Nr. 1/2947 konstatējams, ka atbildētājs konsekventi ir ievērojis savas, likumā noteiktās kompetences robežas, un tiesas ieskatā, pamatoti, nav iejaucies ar likumu „Par tiesu varu" noteiktajā tiesu varas kompetencē, un nav vērtējis konkrētu tiesas nolēmumu likumību. Pie kam, atbildētājs skaidri un saprotami ir izskaidrojis šo savu kompetenci iesniedzējam atbildes tekstā.

[12.2] Saskaņā ar likuma "Iesniegumu, sūdzību un priekšlikumu izskatīšanas kārtība valsts un pašvaldību institūcijās" 8.panta pirmās daļas 2.un 3.punktu, *valsts vai pašvaldības institūcijai, kas saņēmusi iesniegumu, sūdzību vai priekšlikumu, jāpieņem lēmums 15 dienu laikā atbildēt iesniedzējam, ja nav nepieciešama papildu pārbaude vai nav jāpieprasa papildu ziņas vai arī jāpieņem lēmums 30 dienu laikā atbildēt iesniedzējam, ja šāda pārbaude un ziņas ir nepieciešamas, šādos gadījumos par papildu pārbaudi jāpaziņo iesniedzējam. Ja objektīvu iemeslu dēļ 30 dienu termiņu nav iespējams ievērot, par to jāpaziņo iesniedzējam.*

Atbilde uz pieteicējas pilnvarotā pārstāvja 2006.gada 10.marta iesniegumu *(lietas lapa 29-30),* ir sniegta 2006.gada 23.martā, t.i. likumā noteiktajā termiņā.

[13] Pastāvot iepriekš konstatētajiem apstākļiem, tiesa secina, ka atbildētāja faktiskā rīcība, kas izpaudusies kā 2006.gada 23.marta atbilde uz pieteicējas pilnvarotā pārstāvja 2006.gada 10.marta iesniegumu, ir tiesiska, savukārt pieteikums par atbildētāja faktisko rīcību – atbildes nesniegšanu uz 2006.gada 3.marta

iesniegumu un pienākuma uzlikšanu atbildētājam sniegt atbildi pēc būtības, - ir noraidāms kā nepamatots.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 245. - 251.pantu, Administratīvā rajona tiesa,

nosprieda:

noraidīt kā nepamatotu A.S. pieteikumu.

Spriedumu var pārsūdzēt divdesmit dienu laikā no sprieduma pasludināšanas dienas Administratīvajā apgabaltiesā, iesniedzot apelācijas sūdzību Administratīvajā rajona tiesā.

Tiesnese B.Lietiņa